

*До спеціалізованої вченої ради
ДФДФ 13.081.2023
Одеського Національного університету
імені І. І. Мечникова*

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата юридичних наук,
доцента Клейменової Світлани Миколаївни
на дисертацію СВЯТОШНЮКА СЕРГІЯ СЕРГІЙОВИЧА
на тему:**

**"Цивільно-правове регулювання надання фінансових послуг в
Україні",
подану до захисту на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність теми дослідження. Питання цивільно-правового регулювання надання фінансових послуг є актуальним в сучасному світі, оскільки фінансові послуги становлять один з найважливіших елементів економіки та бізнесу. Надання фінансових послуг є необхідним для забезпечення зростання бізнесу та вирішення фінансових проблем в житті фізичних осіб.

Так, зростання глобалізації ринків та міжнародної торгівлі, зростання міжнародної торгівлі та іноземних інвестицій створює потребу в наданні різноманітних фінансових послуг, таких як міжнародні грошові перекази, валютні операції та управління ризиками. Також, розвиток технологій та технологічні інновації створюють нові можливості для надання фінансових послуг, таких як онлайн-банкінг, мобільні платежі, електронні гроші та інші.

Крім того, зростання фінансової свідомості та зростання фінансової незалежності та інтересу до фінансової незалежності створює попит на різноманітні фінансові послуги, такі як інвестиційний аналіз, фінансове планування та управління ризиками.

Отже, вищевизначене свідчить про актуальність дисертаційного дослідження Святошнюка Сергія Сергійовича на тему «Цивільно-правове регулювання надання фінансових послуг в Україні», метою якого є утворення теоретичних положень, які відображають особливості цивільно-правового регулювання надання фінансових послуг в Україні, а також розробка на їх основі та внесення пропозицій з удосконалення правового регулювання відповідних суспільних відносин, апробованої на широкому нормативному матеріалі, а також внесення пропозицій щодо удосконалення чинного цивільного законодавства України в цій сфері.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що висновки і пропозиції, сформульовані в дисертації, можуть бути використані у: науково-дослідній діяльності – для подальшої розробки теоретичних і практичних проблем цивільно-правового регулювання відносин, що виникають з цивільно-правового регулювання надання фінансових послуг (Акт впровадження Одесського Національного університету імені І. І. Мечникова, Довідка про впровадження СК АРХ, Довідка про впровадження УКРСИБАНКУ, Довідка про впровадження ЮК ДіджилО); правотворчій діяльності – для удосконалення чинного цивільного законодавства України у сфері правового регулювання відносин, що виникають з договору про надання фінансових послуг; навчальному процесі – при викладанні навчальних дисциплін: «Цивільне право», «ІТ-Право», «Фінансове право», тощо. (Акт Одесського Національного університету імені І. І. Мечникова).

Ступінь обґрутованості положень і висновків дослідження. Дисертаційна робота Святошнюка Сергія Сергійовича характеризується оптимальною, продуманою дослідницькою стратегією та логікою розв'язання проблем, що притаманні науковому аналізу. Змісту дисертації притаманна методична і концептуальна цілісність, гармонійність наукового викладу, в цілому позбавленого однобічних чи категоричних

висновків. Автор показав себе вдумливим, принциповим, уважним до деталей науковцем, який ретельно провів аналіз досліджуваних питань.

Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертації, мають достатній ступінь обґрунтованості, оскільки базуються на теоретичних працях як вітчизняних, так і зарубіжних вчених – представників науки цивільного права. Зокрема, теоретичною основою дисертаційного дослідження є наукові праці українських і зарубіжних вчених із загальнотеоретичної юриспруденції, цивільного права, економіки та інших галузей права. Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими. Вони зроблені з використанням загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання.

Мета, об'єкт і предмет дисертаційного дослідження визначені відповідно до встановлених вимог та дозволяють всебічно проаналізувати проблему, не виходячи за межі наукової спеціальності.

Структура дисертаційної роботи є досить вдалою, відображає основні результати дослідження. У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження, її зв'язок з науковими програмами, планами і темами, визначається об'єкт і предмет, мета та основні завдання дисертаційного дослідження, його методологічна основа, наукова новизна, теоретичне та практичне значення одержаних результатів тощо. Розділ перший дисертаційної роботи присвячений дослідженню основних теоретичних положень щодо визначення поняття, видів та принципів надання фінансових послуг.

Другий розділ присвячений правовому регулюванню договірних зобов'язань з надання фінансових послуг, їх класифікація, підстави для укладення зміни та припинення вказаних договірних зобов'язань.

У третьому розділі досліджено питання щодо особливостей надання фінансових платіжних послуг в Україні.

У Висновках викладено найбільш важомі наукові результати дисертаційного дослідження.

Дисертація виконана на достатньо високому науковому рівні та належно оформленена. Основні теоретичні та практичні висновки, положення та пропозиції дисертаційного дослідження викладені у 6 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, зокрема одну статтю опубліковано в журналі, що входить до міжнародної наукометричної бази Web of Science Core Collection та 10 тезах доповідей на наукових та науково-практичних конференціях та круглих столах.

Дисертація написана грамотно, сприймається легко і з інтересом. Список використаних джерел оформленний відповідно до встановлених вимог, зауважень не викликає.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є першим у вітчизняній науці цивільного права спеціальним комплексним дослідженням цивільно-правового регулювання надання фінансових послуг в Україні.

Цікавим є висновок автора про те, що специфіка аутсорсингу у сфері надання платіжних послуг виявляється у тому, що коло третіх осіб, які можуть залучатися надавачами платіжних послуг, обмежено юридичними особами, а предмет договору окреслений виконанням окремих операційних функцій, пов'язаних із наданням платіжних послуг.

Заслуговує на увагу висновок про те, що правові засоби, що входять до вказаної системи, можна поділити на регулятивні та охоронні. Регулятивні використовуються завжди, охоронні – лише за необхідності, у разі порушення або загрози порушення прав та законних інтересів учасників правовідносин, в рамках яких надаються фінансові послуги. До регулятивних відносяться: норми цивільного права, які закріплені у нормативно-правових актах і визначають модель поведінки суб'єктів цивільного права у відповідних обставинах; принципи надання фінансових послуг; договір про надання фінансових послуг як юридичний факт, на підставі якого виникає договірне зобов'язання з надання фінансових послуг; договірне зобов'язання з надання фінансових послуг.

До охоронних відносяться: порушення договірного зобов'язання з надання фінансових послуг як підстава виникнення цивільних охоронних правовідносин; цивільні охоронні правовідносини, в рамках яких здійснюється захист прав та інтересів управомоченого суб'єкта і покладається відповідальність на правопорушника.

Крім того, в дисертаційному дослідженні є багато інших цікавих висновків та пропозицій.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Враховуючи викладене, можна констатувати високий теоретичний рівень представленої дисертації та її практичне значення. Все вищевказане свідчить, що можливо зробити загальний висновок, що зміст дисертації в повній мірі розкриває тему роботи та питання плану дослідження, завдяки чому можна вважати її завершеним науковим дослідженням в цілому.

При цьому, як і будь-яке самостійне наукове дослідження, воно має окремі дискусійні положення, а саме:

1. У роботі розглядається такий вид фінансових послуг як страхування. Цікавим було б розглянути такий вид страхування, який тільки впроваджується – страхування цивільно-правової відповідальності адвоката.

2. Автор у роботі використовує судову практику, проте тільки у загальних положеннях щодо видів фінансових послуг. Хотілося б більш детально розглянути судову практику при конкретизації видів фінансових послуг.

3. При вивченні дисертаційного дослідження, встановлено, що автор визначає критерії класифікації та види фінансових послуг взагалі. Проте, у роботі відсутня класифікація окремих видів фінансових послуг. Хотілося б щоб була розглянута загальна класифікація саме кредитних послуг, наприклад.

Проте, в цілому, зазначені зауваження до положень дисертації, що виносяться на захист в цілому не впливають на позитивну оцінку роботи,

натомість спрямовані на спонукання дисертанта до подальших поглиблених наукових досліджень в майбутньому, вони можуть стати предметом наукових дискусій науковців та практичних працівників. Отже, зазначені недоліки не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Висновок щодо рецензованого дослідження. Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України. Для її тексту характерний формально-логічний спосіб викладення матеріалу, робота є логічно завершеною і характеризується єдністю форми і змісту та свідчить про особистий внесок дослідника в юридичну цивілістичну науку.

Дисертація С. С. Святошнюка є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке містить нові теоретичні положення й висновки, результати необхідних наукових узагальнень предмета, що досліджується, практичні рекомендації, які в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має суттєве значення для науки цивільного права України. Тема і зміст дисертації загалом відповідають спеціальності 081 «Право».

Таким чином, дисертаційне дослідження «Цивільно-правове регулювання надання фінансових послуг в Україні» підготовлено відповідно до нормативних вимог до дисертаційних робіт, а її автор – Святошнюк Сергій Сергійович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Рецензент:

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова

Світлана КЛЕЙМЕНОВА

Підпис громади	<i>Світлана Клейменова</i>
посада	доцент
ЗАВІРЯЮ:	
Проректор ОНУ імені І. І. Мечникова	
Запорожченко О. В.	